

Col·lecció etnogràfica de l'antic Museu-Pinacoteca de Rajadell

Rajadell

Ubicació

Comarca: Bages
Lloc/Adreça: Nau de l'Estació. C/ de l'Estació, num. 27. Barri de l'Estació.
Emplaçament
Alçada: Rectoria de Rajadell, a la Plaça de l'Església, al Nucli Antic.
363

Coordenades:

Latitud: 41.72876
Longitud: 1.7065
UTM Est (X): 392421
UTM Nord (Y): 4620470

Classificació

Número de fitxa 08178 - 191
Àmbit: Patrimoni moble
Tipologia Col·lecció
Estil / època: Contemporani Popular
Segle XIX-XX
Estat de conservació Dolent
Notes de conservació: L'estat del fons, tal com estava a la Rectoria el 2019, era deficient
Protecció Inexistent
Accés Restringit
Ús actual: Sense ús
Titularitat Pública
Titular: Associació Cultural Recreativa de Rajadell
Autoria de la fitxa PEP 1993 (Jordi Piñero)/ OPC 2017- 2020
Data de registre de la fitxa: dv., 27/03/2020 - 01:00

Descripció

Col·lecció de mobles i eines tradicionals de caire agrícola i domèstic. Aquest fons principalment etnogràfic compta amb un nombre força elevat d'objectes de procedència i característiques diverses, tot i que predominen els objectes relacionats amb el camp i la vinya, Entre altres objectes. Els fons disposa de:

- Objectes del camp: portadores, botes de fusta amb aixetes, cisalla per tallar el blat, màquina d'ensulfatar, falç, volant, falçó, esclopets, podalls, forques i altres eines típiques.
- Eines i objectes de treball diversos: una col·lecció molt complerta d'eines de fuster, pots per portar llet, garrafes, gran massa o mall, pastera i elements relacionats amb el forn de pa, balances romanes, esquelles, màquina de triturar carn, màquina relacionada amb l'elaboració d'embotit, bitlles, diverses planxes antigues.
- Elements de transport: sàrries, junta de bous, carretons tradicionals amb rodes de fusta.
- Mobiliari: armari antic, bressols, burro (braser per escalfar el llit), brasers d'aram, capelleta de fusta i imatges de sants.
- Altres objectes: nines, aparell radiofònic antic, vaixel·la catalana (plats, tasses i càntrirs dels segles XIX i XX), olles, petita col·lecció de monedes antigues.

Aquestes monedes, de coure, van aparèixer quan es va adaptar la rectoria com a museu-pinacoteca, amagades en el forat d'una paret. Estaven embolicades amb un paper que era l'esborrany de l'informe fet el 1838 pel rector sobre els possibles candidats a regidors municipals.

Observacions:

(Tot i ser privada, hem posat que es de titularitat pública per que és d'interès públic). Part del fons es trobava encara, el 2019, a La rectoria (fitxa 16), ubicada a la Pça, església s/n, que va ser la seu del Museu-Pinacoteca de Rajadell fins que va tancar portes, al voltant de 2014, degut al mal estat de l'edifici (forjats i cobertes). Llavors encara es podien veure la col·lecció semiexposat a la Rectoria en condicions deficientes. Actualment, i degut a les obres de rehabilitació de la Rectoria iniciades el 2019, el fons es troba emmagatzemat a la nau que es troba més a ponent de les tres naus del Barri de l'Estació (fitxa 126), al carrer de l'Estació, num. 27, que ha estat llogada el 2019 per l'ajuntament per a guardar la col·lecció.

Era un antic museu visitable (classificat com a "Col·lecció oberta al públic" pel Departament de Cultura de la Generalitat). El fons s'exposava a la planta baixa i soterranis, a les cambres que corresponien als estables i galliners, en combinació amb els quadros de la pinacoteca (fitxa 140), que estaven penjats a les parets entre els objectes etnogràfics. Quan estava obert, la pinacoteca i el museu compartien 8 sales a la Rectoria, que disposaven d'una instal·lació de llum i d'una adequació arquitectònica força correctes. El museu estava basat únicament en l'exposició dels objectes, sense relat museogràfic, que es combinaven amb els quadres, a les parets. Era una exposició ordenada, d'una manera no sistemàtica, seguint un criteri bàsicament decoratiu i d'aprofitament de l'espai disponible. A la planta baixa hi ha dues tines cilíndriques. A la gran hi romania, el 2019, un pessebre de l'antic museu. Els soterranis són la part més interessant de l'edifici, ja que les cambres dels dos nivells inferiors són obrades sobre la roca, que forma una paret natural. En aquestes cambres es conserven vestigis de menjadores i un forn de pa molt interessant.

El 2019 també vam observar una de les vitrines que incloïa part del tresor parroquial, que entenem que és un dipòsit de la parròquia (fitxa 389).

Qui tenia i té cura de la gestió i conservació del fons es l'Associació Cultural Recreativa de Rajadell, propietari del fons, que voldria en el futur reobrir el museu-pinacoteca a la Rectoria, un cop rehabilitada. L'ajuntament també preveu reinstal·lar novament el museu a la Rectoria.

La ACR disposa d'una documentació bàsica (fitxes a mà) del fons.

Les fotografies corresponen a les peces que romanien encara a la Rectoria el 2019.

Història

La col·lecció va començar a crear-se pels volts de l'any 1970, quan es forma l'Associació Cultural Recreativa que, a part de fer-se càrrec del Casino, inicia diverses activitats: bàsicament el concurs de pintura ràpida i la recollida d'estrís del pagés que es demanaven als veïns per al futur museu. El novembre de 1979 s'inaugura la pinacoteca i el museu, a la planta baixa de la Rectoria. Segons el Regio 7 del 6.11.1979 «Trenta-tres obres exposades, més cinc que s'hi afegiran enguany; i eines, atuells i mobles en desús dipositats pels veïns. El condicionament de la Llar Gandhi i la commemoració del X Aniversari de la pintura ràpida han estat l'eix d'aquesta obra que sorprèn tothom qui la visita».). Als voltants del 2014 el museu tanca, degut als problemes estructurals de la Rectoria. Els 2019 el fons es trasllada a una nau llogada al barri de l'Estació

Bibliografia

Piñero, Jordi. PEP 1993
Informació oral de R. Cucurulla

